

*Zakład Mikrobiologii Farmaceutycznej i Parazytologii
Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich Wrocław
ul. Borowska 211a, 50 - 566 Wrocław
Kierownik: dr hab. nauk med. Marzenna Bartoszewicz
tel/fax (71) 784 05 10*

R E C E N Z J A

Rozprawy na stopień doktora nauk o zdrowiu mgr Krystyny Paszko pt :
*„Wpływ procedur pielęgniarских oraz wybranych czynników ryzyka na
częstość występowania kolonizacji i zakażenia układu moczowego u pacjentów
z założonym cewnikiem moczowym”*

Promotor:

dr hab. nauk o zdrowiu Aleksandra Gaworska - Krzemińska

Szanowny Panie Dziekanie , Wysoka Rado, Szanowni Państwo
dziękuje za powierzenie mi zaszczytu ale też i odpowiedzialności
zrecenzowania rozprawy doktorskiej mgr Krystyny Paszko pt : *„Wpływ
procedur pielęgniarских oraz wybranych czynników ryzyka na częstość
występowania kolonizacji i zakażenia układu moczowego u pacjentów z
założonym cewnikiem moczowym”*

Recenzent oceniając musi odpowiedzieć na pytanie na ile oceniana praca
wpisuje się we współczesną naukę, czy wnosi nowe elementy i poszerza
wiedzę na badany temat.

Postęp medycyny paradoksalnie sprawił, że coraz częściej borykamy się z
problemem zakażeń wywołanych u pacjentów hospitalizowanych, u których
stosowane są inwazyjne procedury diagnostyczne i lecznicze takie jak
między innymi założenie cewnika moczowego.

Samo wykonanie procedury stanowi poważny i obciążający czynnik ryzyka wystąpienia zakażenia, które warunkuje przedłużenie hospitalizacji, podnosi koszty leczenia a w skrajnych przypadkach doprowadza do powstania urosepsy. W zakażeniach związanych z założeniem i obecnością cewnika moczowego obok bakterii pochodzących ze środowiska szpitalnego, coraz częściej czynnikiem etiologicznym są drobnoustroje do niedawna uznawane za niechorobotwórcze, a zdolne do tworzenia biofilmu na powierzchniach biomateriałów. Dotyczy to przede wszystkim bakterii wchodzących w skład bioty fizjologicznej pacjenta, dla których założony cewnik stanowi doskonale miejsce do przeżycia w niesprzyjających warunkach. Dla kontroli zakażeń u pacjentów z założonym cewnikiem ważnym jest rozróżnienie kolonizacji bakteriami bez objawów zakażenia i prawidłowa ocena wystąpienia samego zakażenia. Narzędziem służącym do takiego różnicowania służy badanie mikrobiologiczne i równoczesna ocena objawów klinicznych.

W procedurze zakładania cewnika moczowego niezwykle ważnym jest zastosowanie odpowiednich, skutecznych i nie indukujących oporności u bakterii antyseptyków.

W XXI wieku w oddziałach intensywnej terapii ocena wpływu procedur pielęgniarских, czynników ryzyka związanych z hospitalizowanym pacjentem i wrażliwości na antyseptyki stosowane do dekontaminacji ujścia cewki moczowej jest absolutnym priorytetem i to było celem wykonanej pracy doktorskiej.

Szczegółowe cele obejmują :

- **Ustalenie optymalnego algorytmu postępowania pielęgniarского u pacjentów z założonym cewnikiem**
- **Wpływu zastosowania tego algorytmu na częstość występowania ZUM**
- **Aktywności wybranych antyseptyków względem izolowanych z zakażeń drobnoustrojów**

Układ ocenianej rozprawy liczącej 156 stron jest typowy dla medycznych prac doświadczalnych. Wstęp liczący 25 stron podzielono na 3 podrozdziały.

Następne części pracy zawierają: 2 stronicowy cel pracy z wyodrębnionymi problemami i hipotezami badawczymi , zastosowane metody, wyniki, dyskusję , wnioski , streszczenie w języku polskim i angielskim , spis tabel ,rycin, wykresów.

Zgromadzone piśmiennictwo uwzględnia 189 pozycji. Na początku rozprawy bezpośrednio przed spisem treści umieszczono wykaz stosowanych skrótów.

We wstępie Doktorantka szeroko charakteryzuje definicję samego zakażenia, czynniki ryzyka , etiologię i proces tworzenia biofilmu u pacjentów z założonym cewnikiem moczowym. Głęboko też poddała analizie profilaktykę i możliwości nadzoru nad zum.

Do realizacji zamierzonych badań zostały zastosowane dobrze dobrane metody z obszaru pielęgniarstwa epidemiologicznego , jak i mikrobiologii klasycznej.

Wyniki przedstawione są przejrzysto na rycinach, wykresach i tabelach. Pani magister wyodrębniła różne czynniki ryzyka zależne od pacjenta a także wykonywanych procedur pielęgniarских.

Ocenę wrażliwości na antyseptyki Doktorantka przeprowadziła metodami jakościowymi, oraz określiła Minimalne Stężenie Hamujące dla poliheksanidyny, oktenidyny, chlorheksydydy.

Bogata i wielowątkowa dyskusja świadczy o dociekliwości, znajomości podejmowanego tematu i dojrzałości naukowej.

Doktorantka porównuje otrzymane wyniki z wynikami różnych zespołów badawczych. Analizując wyniki wielokierunkowych badań własnych Doktorantka sformułowała 8 wniosków i 2 rekomendacje które są podsumowaniem osiągnięć Jej pracy i odpowiedzią na postawione cele.

Pani magister Krystyna Paszko wykazuje znajomość podjętej tematyki badawczej na co wskazuje dobrze dobrane piśmiennictwo. Spośród 189 pozycji piśmiennictwa - 20 pochodzi z lat 2013-2015.

Podsumowując, pragnę podkreślić, że praca podejmuje ważny i aktualny temat naukowy. Doktorantka w jego realizacji podjęła wielokierunkowe badania epidemiologiczne i mikrobiologiczne, wykazując znajomość różnych metod badawczych. Dysponuje tym samym nowoczesnym warsztatem badawczym i dojrzałością rozwiązywania stawianych problemów a także łączenia teorii z praktyką.

Praca została przygotowana bardzo starannie, napisana jest poprawnym językiem naukowym, w przejrzysty sposób, co sprawia, że nawet trudne zagadnienia czyta się z łatwością i przyjemnością.

Z obowiązku recenzenta muszę podać, że Doktorantka nie ustrzegła się kilku nieprawidłowości. Rozdział „*Metodyka badań*” powinien mieć nazwę „*Materiał i Metody*”.

Doktorantka w wynikach szczegółowo charakteryzuje badaną grupę pacjentów z analizą przyczyn hospitalizacji i występowania chorób współistniejących, jednak podrozdział ten powinien znaleźć się w rozdziale metody.

Zdarzają się literówki, dość często zdania nie kończą się na jednej stronie np. strona 101, 109, pozycja literatury 78 i 161 brak roku publikacji.

Pragnę jednak podkreślić, że mimo tych kilku uwag redakcyjnych, praca doktorska stanowi, wartościowy i oryginalny dorobek naukowy. Ponadto, wnosi nowe spojrzenie na czynniki ryzyka wystąpienia zakażenia układu moczowego związanego z zakładaniem cewnika. Struktura rozprawy czyli kolejność rozdziałów, zachowane proporcje między poszczególnymi rozdziałami, kompletność tez, obecność założeń metodologicznych pracy w tym metod, technik i narzędzi badawczych oceniam bardzo dobrze. Stwierdzam, że recenzowana przeze mnie rozprawa doktorska pt.: *„Wpływ procedur pielęgniarских oraz wybranych czynników ryzyka na częstość występowania kolonizacji i zakażenia układu moczowego u pacjentów z założonym cewnikiem moczowym”* posiada zarówno wartości poznawcze jak i praktyczne, poszerzające wiedzę na tak ważny temat i odpowiada warunkom stawianym rozprawom doktorskim przedstawionym w ustawie z 14 marca 2003 roku (O stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dziennik Ustaw RP nr 65, poz. 595 z dnia 16 kwietnia 2003 r.) .

Dlatego wnoszę do Wysokiej Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Pielęgniarstwa i Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego wniosek o dopuszczenie mgr Krystyny Paszko do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Jednocześnie wnioskuję o wyróżnienie pracy.

Z wyrazami szacunku,

Dr hab. nauk med. Marzenna Bartoszewicz marzenna.bartoszewicz@umed.wroc.pl

